

Hemelen

Van Marion Pauw verschenen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Drift
Daglicht
Zondaarskind
Jetset
Gulzig
De wilden

Marion Pauw

Hemelen

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 414 2486 0

© 2014 Marion Pauw

Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam

Omslagillustratie © Tetra Images / Getty Images

Foto auteur © Mike Bloem

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Voor Alain, mijn jonge god & ouwe gek ineen

MAANDAG

Men neme:

Een oude matras

Een leegstaand kantoorpand

Waglerin 3

Whisky

Een archiefkast

I

Het had logisch geleken om bij Willem af te spreken. Goeie ouwe Willem, het menselijk equivalent van Zwitserland, en bovendien in het bezit van een ruime eetkeuken. ‘Bij mij kunnen we lekker rustig praten,’ had hij aan de telefoon gezegd. Zowel Marloes als Lot slaagde erin dit als een belediging te zien, daarin leken de halfzussen dan weer wél op elkaar.

Lot arriveerde een halfuur te laat bij de villa, die veel mensen wanstaltig zouden noemen, maar waar Willem zelf heel trots op was. Het huis was opgetrokken uit okerkleurig, overduidelijk kunstmatig oud gemaakt baksteen, met hoge ramen en een overkapte entree alsof het de ingang van een vijfsterrenhotel betrof. Een echt statement-huis, zo had de architect het ontwerp destijds aan Willem verkocht.

Marloes’ poederblauwe Fiat 500 met open dakje stond uiteraard al keurig geparkeerd op het grindpad. Er was geen krasje, geen vlekje op te zien, alsof hij rechtstreeks uit de showroom was komen rijden. Lot onderdrukte de impuls om met haar sleutels een mooie, rechte streep over de zijkant te maken. Ze deed haar best om zelfverzekerd naar de voordeur te lopen, voor het geval er iemand uit het raam keek. Al op jonge leeftijd had ze geleerd nooit haar zwakte te tonen aan haar oudere halfbroer en halfzus.

Hanneke deed open. Ze droeg – zoals altijd, eigenlijk – een gezellige bloes in pasteltinten en had blijkbaar niet door dat een van de knoopjes open was gesprongen, waardoor er een huidkleurige beha zichtbaar was.

‘Lot!’ riep ze overdreven verheugd uit. ‘Lang niet gezien. Wat zie je er goed uit, ben je afgevallen?’

Lot was zeker niet afgevallen, simpelweg omdat ze te neurotisch was om ooit aan te komen. Maar dit zei Hanneke nou eenmaal altijd tegen haar vriendinnen om hun een goed gevoel te geven. Het was Lot niet duidelijk of Hanneke zich niet bewust was van de gespannen familieverhoudingen, of er gewoon voor koos om te doen of er niets aan de hand was. Daarom glimlachte Lot maar zo warm als haar onwillige gezichtsspieren toelieten en liet ze zich bezoenen door de oudroze gestifte lippen.

‘Kom verder,’ zei Hanneke met een overdreven handgebaar. ‘We waren al op je aan het wachten.’ Ze leidde Lot door de natuurstenen gang naar de eetkeuken.

Marloes en Willem zaten aan de grote tafel, met koffie en appelgebak (speciaal voor de gelegenheid door Hanneke gebakken). Lot bleef staan. Heel even leek ze weer op het onzekere kind dat ze ooit was; ze schuifelde onhandig met haar voeten en richtte haar blik op de grond. Daarna rechtte ze haar rug en keek ze Marloes en Willem hooghartig aan.

‘Dag Lot,’ zei Marloes met een ijzige stem. Ze was nog meer op haar moeder gaan lijken dan de laatste keer dat Lot haar had gezien. Hetzelfde verongelijkte gezicht met het dikke, kortgeknipte haar als van een deurmat. Al was Marloes’ haar auberginekleurig geveerd en dat van haar moeder een jeugdig blond dat haar bejaarde lichaam niet meer kon waarmaken.

‘Lot,’ zei Willem met de stem die hij ook gebruikte bij speeches op personeelsfeestjes. ‘Fijn dat je er bent. Ga zitten.’

‘Koffie?’ nam Hanneke het naadloos over. ‘Gebak?’

‘Iets sterkers graag.’

‘Wijntje?’

‘Heb je geen whisky?’

Hanneke wierp een vragende blik op Willem. ‘Ik geloof van wel,’ zei ze toen.

‘Met ijs, graag.’

Hanneke liep de keuken uit om de fles te halen. Willem, Marloes en Lot zaten een moment zwijgend in het niets te staren. Toen

Hanneke terugkwam met de fles, was de opluchting voelbaar.

‘Ijs wilde je toch?’ kwebbelde Hanneke terwijl ze de vriezerdeur opendeed. Een enorme vriezer met genoeg ruimte om een halve koe of een niet al te groot lijk te verstoppen. ‘Bij ons drinkt niemand sterkedrank, maar toevallig hadden we nog een fles liggen.’ Ze sloeg luidruchtig de ijsblokjes uit de plastic vorm op het aanrecht.

Nadat ze het glas voor Lot had neergezet en ging zitten, bleef het opnieuw een tijdje stil.

‘Zo,’ zei Willem uiteindelijk. ‘We moeten het over pa hebben.’

Even keken Marloes en Lot elkaar per ongeluk aan, maar ze wendden hun ogen snel weer af, Marloes net iets sneller dan Lot.

‘Het gaat niet goed met hem,’ vervolgde Willem. ‘En daarom wilden Marloes en ik even met je zitten. We vinden dat hij zich de laatste tijd nogal vreemd gedraagt.’

‘Vreemd is niet het goede woord,’ zei Lot. ‘Asociaal, zou ik eerder zeggen.’

‘Laten we nu niet ons hoofd breken over de juiste formulering,’ zei Willem snel. Willem de redder, Willem het braafste jongetje van de klas. Hanneke knikte instemmend; ze had zelf niet door dat ze dat deed bij alles wat haar man zei. We kiezen in het ongunstigste geval een partner die ons op de kwellingen van het verleden blijft drukken. In het gunstigste geval kiezen we een partner die compenseert wat we in onze jeugd hebben gemist. Lot had het eerste gedaan. Willem het laatste.

Lot zei niets, maar voelde haar kaakspieren aanspannen. Ze nam snel een slok van de whisky. Smerig spul.

‘Nu heeft Ron niet bepaald een geschiedenis van verantwoordelijk gedrag, maar zoals hij nu bezig is, vraag ik me af of we er rekening mee moeten houden dat er iets anders aan de hand is,’ ging Willem verder op een toon alsof hij dit had ingestudeerd.

Er viel een stilte.

‘Zijn gedrag zou kunnen duiden op beginnende dementie,’ voegde Marloes eraan toe.

‘Wat denk jij?’ vroeg Willem aan Lot. ‘Jij ziet hem misschien wel het meest.’ Omdat Marloes gekwetst keek, voegde hij er snel aan

toe: ‘Omdat jij fulltime in de zaak werkt, bedoel ik.’

‘Ik denk niets,’ zei Lot stug.

‘Maar je zult toch niet ontkennen dat het raar is dat hij al dat geld uitgeeft aan prostituees?’

‘Hij doet research.’ Lot nam een grote slok whisky en keek Marloes met een valse glimlach aan. ‘Naar lokstoffen.’

‘Naar lókstoffen?’

‘Precies. Hij wil een crème op de markt brengen waarmee lelijke oude mannetjes zoals hij in de smaak vallen bij de vrouwtjes.’

‘Zullen we deze discussie nu niet voeren?’ vroeg Willem. ‘Dat lijkt me meer iets voor op kantoor. We hebben het nu over Ron privé.’

‘Dat is toch juist het probleem?’ zei Lot. ‘Er is geen privé-Ron. Hij sleept al zijn privéaangelegenheden de zaak in. Wat dat betreft snap ik niet waarom we dit bij jou thuis bespreken, en wat Marloes hier doet.’

Hanneke keek schichtig van de een naar de ander. ‘Iemand nog koffie?’ vroeg ze toen maar snel.

‘Lekker, schat,’ zei Willem. Hij wendde zich tot Lot. ‘Marloes is natuurlijk wel aandeelhouder, en ze is net zo goed zijn dochter als jij.’

‘Ze heeft een minderheidsbelang. Vijf procent.’

Marloes haalde diep adem. Ze had zich overduidelijk voorgenomen zich neutraal op te stellen, hoe onredelijk haar halfzusje zich ook zou gedragen. ‘Je hebt toch zelf ook wel door dat het heel slecht gaat met de zaak,’ zei ze. ‘We zaten natuurlijk al in zwaar weer door de crisis, maar als Ron ook nog eens tonnen aan prostituees gaat uitgeven...’

‘Tot op de dag van vandaag bijna tachtigduizend euro,’ zei Willem. ‘Het wordt iedere maand moeilijker om de salarissen uit te betalen. Deze maand gaat het nog net, maar volgende maand hebben we een probleem. Ik heb Herman al naar al onze leveranciers laten bellen om uitstel van betaling te vragen. Het gaat helemaal mis als Ron zo doorgaat.’

‘Waarom hoor ik dit nu pas? Dit soort dingen hoor jij toch tijdens de managementvergaderingen te melden?’ vroeg Lot.

‘Ik wil geen paniek in de zaak.’ Willem voelde dat hij zijn geduld begon te verliezen. ‘Dat snap je toch wel?’

‘Je wilt geen paniek? En daarom heb je Herman alle leveranciers laten bellen?’

‘Herman is uiterst discreet, zoals je weet. Hij zou nooit iets doen om onze familie te schaden.’

‘En onze leveranciers, zijn die ook discreet?’

‘Laten we het gesprek alsjeblieft bij pa houden,’ zei Marloes. ‘Want inderdaad, Lot, dit soort dingen bespreken jullie maar op de zaak. Waar het om gaat, is dat Ron moet stoppen met zijn idiote gedrag. Hij is toch veel te oud voor deze onzin?’

‘We moeten onderzoeken of we hem kunnen uitkopen.’ Willem keek hen een voor een nadrukkelijk aan, ook Hanneke. ‘Er is nog iets wat ik jullie moet vertellen.’

‘En dat is?’ vroeg Marloes.

Willem schraapte zijn keel. ‘Weten jullie nog dat er tien jaar geleden een bod kwam, maar dat Ron de zaak niet wilde verkopen?’

‘Ja...’ Marloes leunde naar Willem toe. Het schoot door Lot heen dat haar houding iets kunstmatigs had, alsof ze een actieve luisterhouding imiteerde.

‘Nou, ik wil niet voorbarig zijn, maar... er wordt aan ons gesnuffeld.’

‘Gesnuffeld,’ herhaalde Lot sarcastisch, maar niemand lette op haar.

‘Op de golfbaan hoorde ik dat er binnenkort weleens een nieuw bod zou kunnen komen, van een andere grote partij.’

‘Leuk dat je dit nu pas aan mij vertelt,’ zei Lot. ‘Wat was mijn functie ook alweer? O ja, directeur. Hanneke, heb je nog een whisky voor me?’

Terwijl Hanneke opsprong alsof ze het record bijschenken moest verbreken en Marloes haar halfzusje afkeurend aankeek, zei Willem: ‘Er is nog helemaal niets zeker. Gesnuffeld, zei ik toch.’

‘Het wordt toch niets zolang Ron nog grootaandeelhouder is,’ zei Marloes zuur. ‘Dat hebben we de vorige keer gezien.’

‘En al helemaal nu bekend is dat pa iedere maand een substantieel deel van de omzet in bordelen uitgeeft. Daarom moeten wij

het er als kinderen en aandeelhouders eens goed over hebben wat we met pa aan moeten,' zei Willem.

'Vind jij pa niet verward?' vroeg Marloes aan Lot. Haar toon was opeens heel anders, bijna slijmerig. 'Valt het jou niet op dat hij dingen moeilijk kan onthouden, zich niet meer goed kan oriënteren, niet meer op de juiste woorden kan komen?'

'Heb je dat lijstje uit je hoofd geleerd?'

'Werk nou even mee, Lot,' zei Willem. 'Jij wilt toch ook wat het beste is voor de zaak? En voor pa zelf, natuurlijk. Straks gaat het nog helemaal mis. Krijgt hij schulden bij de verkeerde mensen. Loopt hij een nare ziekte op. Ik noem maar wat.'

Het was weer twee tegen één, zoals het altijd al geweest was. Mooi dat Lot niet mee ging werken. 'Het valt mij juist op dat pa bijzonder vitaal is. Energiek. Helder. Waarschijnlijk omdat de leidingen zo goed worden doorgesmeerd de laatste tijd.' Ze nam een slok uit het glas dat Hanneke met angstogen voor haar had neergetzet. De whisky brandde in haar keel. 'Vind je het erg als ik hier rook?'

Hanneke en Willem wisselden een blik. 'Natuurlijk niet,' zei Hanneke. 'Ik heb misschien nog wel ergens een asbak.'

'Ik wist niet dat jij rookt,' zei Willem.

Lot stak een sigaret op en inhaleerde diep.

'Je kunt toch niet beweren dat hij helder is als hij iedere nacht in bordelen rondhangt,' zei Marloes fel. 'Waar ben je mee bezig? Aan wiens kant sta jij eigenlijk?'

'Ik heb hem vrijdagmiddag nog gesproken. Hij was zeer goed te pas. Hij zei nog iets over jou. Wat was het nou ook alweer? O ja, dat je steeds meer op je moeder gaat lijken.'

'Er valt niet met jou te praten,' zei Marloes. 'Ik zei toch dat het zo zou lopen, of niet, Willem?'

'Lot, toe nou, werk nou even mee,' zei Willem.

'Waarom? Dat we pa dement laten verklaren en hem laten opsluiten in een verzorgingshuis?'

'Je kunt toch niet ontkennen dat hij raar doet de laatste tijd?' zei Marloes verontwaardigd.

'Hij is altijd raar geweest. Wat zeg ik, hij is altijd al een klootzak

geweest. Een enorme klootzak met een hoofdletter K. Een waarde-loze vader ook, en een waardeloze echtgenoot.'

'Lot,' zei Willem weer. Hanneke legde haar hand op zijn arm om hem te laten weten dat ze helemaal achter hem stond. 'Wees nou re-delijk.'

'Ik bén redelijk, Willem. En weet je wat ik vind? Marloes heeft helemaal gelijk. Het is mooi geweest met alle bullshit. Het wordt tijd dat pa gaat hemelen.'

'Wat zeg je?' vroeg Marloes.

'Je hoorde me wel. Hemelen. Het wordt tijd dat pa gaat he-melen.' Ze nam een laatste slok en zette met een klap het lege whisky-glas neer. Daarna liep Lot de eetkeuken uit.

In de hal botste ze bijna tegen Max op. Max zat al drie jaar thuis nadat hij was gezakt voor de havo. Volgens Hanneke was hij een ge-voelig kind dat nog niet wist wat hij wilde. Voor de rest van de we-reld was hij gewoon een nietsnut die niet veel meer deed dan blo-wen en slapen. In het halfduister stond hij daar, slechts gekleed in een boxershort. Lot wilde niet laten merken dat ze van hem schrok.

'Je mag niet roken in huis,' zei hij bij wijze van groet.

'Wordt het niet tijd dat jij een baan zoekt?' antwoordde zij.

De sigaret doofde ze in een plantenbak waar een winterharde palm in stond.

Uit onderzoek is gebleken dat mensen die een achternaam hebben die ook als voornaam wordt gebruikt, een grotere kans hebben om rijk en beroemd te worden. Deborah Harry, Ralph Lauren, James Dean, Michael Jordan en ja, ook Ron Casper heeft zijn hoogtijdagen gekend, waarin hij regelmatig op televisie te zien was en, nog belangrijker, waarin iedere hormonale puber een potje Casper-anti-acnelotion op zijn of haar nachtkastje had staan.

Niet dat hij was geboren met een zilveren lepel in zijn mond. Zijn vader werkte bij een kweker, zijn moeder verdiende wat bij door kleding te verstellen. Zijn grootouders waren landarbeiders. Zijn overgrootouders ook. Het zag er niet naar uit dat Ron Casper iets anders te wachten stond dan zijn leven lang ploeteren, totdat zijn gewrichten vroegtijdig versleten waren en zijn huid geloid.

Omdat tijdens de laatste twee jaar van de Tweede Wereldoorlog de scholen gesloten waren, kon hij pas op zijn achtste naar de eerste klas. Hij was klein voor zijn leeftijd en zei zelden iets. Het grootste deel van de dag staarde hij uit het raam. Omdat niemand last van 'm had en zijn cijfers in orde waren, lieten de leerkrachten hem maar met rust.

In de zesde klas zat Ron op een regenachtige oktoberdag te kijken naar de dikke regendruppels die op het raam uit elkaar spatten. Meester Witholt, die net was aangesteld op school en nog niet op de hoogte was van het *laisser-faire* beleid rondom Ron Casper, vroeg streng: 'Waar kijk je naar, jongen?'

De jongen schrok op. Het was de eerste keer in tijden dat een

leerkracht zich rechtstreeks tot hem wendde. Omdat hij diep in gedachten verzonken was geweest en geen idee had hoe hij zo snel de omslag moest maken naar communicatie, barstte hij in huilen uit.

Meester Witholt had de heftige reactie van zijn leerling niet ingecalculeerd. Hij was geen kwaai pier, hoogstens een meester die de kinderen daadwerkelijk iets bij wilde brengen. Hij legde onhandig zijn hand op Rons schouder en zei: ‘Rustig maar, jongen. Er is niets aan de hand. Ik vroeg alleen waar je naar zat te kijken.’

Ron, alweer een beetje bijgetrokken, wees naar een regendruppel en zei: ‘Wanneer is het geen water meer?’

‘Hoe bedoel je?’

Toen Ron niet meteen antwoordde, dacht meester Witholt na over wat de jongen met die vraag bedoeld zou hebben. Ondertussen waren sommige andere kinderen alweer aan het praten. ‘Still!’ brulde Witholt door de klas. ‘De jongen heeft een interessante vraag gesteld.’ Hij wendde zich weer tot Ron Casper en zei: ‘Bedoel je dat wanneer het vriest, het water ijs wordt, en wanneer het kookt, het water verdampt?’

‘Nee,’ zei Ron. ‘Als de regendruppels tegen de ruiten slaan, spatten ze uiteen in kleinere druppels. Nu vraag ik me af of er een moment komt waarop de druppels te klein zijn om nog water te kunnen zijn.’

‘Dat is een interessante vraag,’ zei meester Witholt. Hij keek Ron Casper onderzoekend aan. Er viel niets bijzonders aan hem te ontdekken: een mager jongetje met een wit gezicht, lichtelijk ondervoed door een eenzijdig dieet van witte kool en aardappels. ‘Wil je het antwoord echt weten?’

De jongen knikte.

‘Eén molecuul is de kleinst mogelijke verschijningsvorm van water. Zie je, als je een molecuul opsplijt, dan krijg je atomen, maar die hebben andere eigenschappen dan water.’ Omdat Ron Casper met gefronste wenkbrauwen naar het raam bleef staren, zei Witholt: ‘Ik leg het je na schooltijd wel uit.’

Johannes Witholt was een fanatiek amateurbierbrouwer. In zijn schuur had hij een kleine laboratoriumopstelling waarmee hij naast het bierbrouwen allerlei scheikundige experimenten deed. Dit tot groot ongenoegen van zijn vrouw, die iedere avond tevergeefs wachtte tot hij naar bed zou komen om haar zwanger te maken. Maar als een ware scheikundige was Witholt geobsedeerd door zijn proeven. Niets stemde hem zo tevreden als het oplossen van een probleem waar hij al weken mee rondliep.

In Ron Casper meende hij iets van zichzelf te herkennen. Ook hij kwam uit een kansloos milieu. Dankzij ingrijpen van de bovenmeester destijds had Witholt naar de hbs gekund en een opleiding tot onderwijzer kunnen volgen. Hij nam zich voor om er hoogstpersoonlijk voor te zorgen dat Ron Casper zijn talenten volledig zou kunnen benutten.

De jonge Ron en meester Witholt brachten voortaan iedere week enkele uren door in de schuur, waar meester Witholt de jongen basisprincipes van de scheikunde leerde. Samen deden ze scheikundige experimenten, waarbij ze tot twee keer toe bijna de schuur opbliezen.

‘Kijk, jongen, bij de chemie lijkt het allemaal zo logisch en overzichtelijk.’ Witholt zei consequent ‘sjemie’ in plaats van ‘chemie’. ‘Je gooit suiker in je thee en de suiker lost op. Je moeder doet een blik met beslag in de oven en je krijgt een cake. Maar het verfijnde chemische proces, daar komt een precisie en toewijding bij kijken die weinigen aan de dag kunnen leggen. Maar het allerbelangrijkste is fantasie. Zie je, de meeste chemische processen zijn ontdekt omdat iemand bedacht heeft om het uit te proberen.’

Ron Casper liet ieder woord op zich inwerken terwijl hij gretig de stukken melkchocolade wegwerkte die mevrouw Witholt altijd voor hem klaarzette. Inmiddels was hij uitgegroeid tot een niet onknappe jongeman van een meter zeventig, maar hij ontwikkelde wel een hardnekkige acne, al is het verband tussen chocolade en puisten nooit wetenschappelijk aangetoond.

Na de middelbare school vertrok Ron naar Delft om scheikunde te studeren. Hij koos voor fytochemie, de leer van chemische proces-